

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/32/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124253577
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124253577.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Nemzeti Ütdíjfizetési Szolgáltató Zrt., Váci út 45/B, 113 7 Budapešť, Maďarsko, IČ: 01-10-043108, zastúpeného advokátskou kanceláriou PETKOV & Co s.r.o., Šoltésovej 14, Bratislava, IČO: 50 430 742, proti žalovanému HIL, s.r.o., Čučmianska dlhá 45, Rožňava, IČO: 44 428 103, zastúpenému advokátkou JUDr. Hedvigou Gallovou, Karpatské nám. 10, Bratislava, o zaplatenie 165,45 eur s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K1-32Cb/32/2024, o nesúhlase Mestského súdu Košice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. K1-32Cb/32/2024 je Okresný súd Rožňava.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 25.4.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Košice z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným v upomínacom konaní bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Mestský súd Košice namietal, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Podľa názoru súdu predkladajúceho spis, z podanej žaloby vyplynulo, že žalobca sa voči žalovanému domáha zaplatenia určitej sumy ako pohľadávky vzniknutej titulom neoprávneného prevádzkovania motorového vozidla v držbe žalovaného na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Podľa tvrdení žalobcu je v zmysle maďarských právnych predpisov oprávnený a súčasne povinný vo vlastnom mene uplatňovať taký typ pohľadávok voči neoprávneným používateľom ciest. Z uvedeného podľa súdu prvej inštancie vyplýva, že pohľadávka má podklad v maďarských právnych predpisoch. Ďalej uviedol,

že nakoľko sa viaže na neoprávnené užívanie spoplatnených úsekov cestných komunikácií na území Maďarska, a to akýmkoľvek užívateľom cestných komunikácií a bez ohľadu na to, za akým účelom dochádza k ich užívaniu (napr. pri podnikateľskej činnosti), pohľadávka má verejnoprávny podklad.

3. Podľa Mestského súdu Košice nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvomi podnikateľmi, v ktorom by bola daná kauzálna poslušnosť Mestského súdu Košice podľa § 22 písm. b) CSP pre obvod Krajského súdu v Košiciach, ale žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok. Vzhľadom na uvedené konštatoval, že v tomto spore nebola založená kauzálna príslušnosť Mestského súdu Košice, ale na prejednanie bude príslušný okresný súd určený podľa ust. § 13 až 18 CSP (všeobecná miestna príslušnosť).

4. Z vyššie uvedených dôvodov Mestský súd Košice predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“) na rozhodnutie o príslušnosti.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Košice na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Košice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný.

6. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

7. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

10. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ, táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

13. Podľa ustanovenia § 261 ods. 2 ObZ, touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa ust. § 262 ods. 1 ObZ strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

15. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

16. Najvyšší súd uvádza, že upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zák. o UK tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínacom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínacom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

17. Z návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplynulo, že predmetom konania je pohľadávka, ktorá mala vzniknúť žalobcovi z dôvodu, že motorové vozidlo žalovaného bolo bez platného oprávnenia (diaľničnej známky) prevádzkované na spoplatnenom úseku cestnej komunikácie v Maďarsku. Mestský súd Košice mal za to, že nejde o spor z obchodnoprávneho záväzkového vzťahu medzi dvomi podnikateľmi týkajúci sa ich podnikateľskej činnosti spadajúci pod § 261 ods. 1 ObZ, ale žalobou bol uplatnený občianskoprávny nárok.

18. Najvyšší súd uvádza, že na to, aby určitý záväzkový vzťah spadal do množiny obchodnoprávných záväzkov v zmysle aplikácie národného práva, musí spĺňať kritériá obsiahnuté v § 261 ObZ, prípadne sa strany môžu v zmysle § 262 ObZ dohodnúť,

že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261 ObZ sa spravuje obchodným zákonníkom. Je zrejmé, že o obchodný záväzkový vzťah medzi podnikateľmi by išlo len v tom prípade, ak by už pri jeho vzniku bolo zrejmé, že sa týka ich podnikateľskej činnosti.

19. Z obsahu spisu vyplýva, že medzi žalobcom a žalovaným neexistuje žiadny obchodný záväzkový vzťah, ide o občianskoprávny spor nesúvisiaci s podnikateľskou činnosťou jeho účastníkov, a to bez ohľadu na to, aké právo sa na merito veci bude aplikovať.

Najvyšší súd si uvedomuje, že v spore doposiaľ nebola riešená otázka medzinárodnej príslušnosti ani aplikovateľného práva, avšak z povahy daného sporu možno jednoznačne dovodiť, že medzi stranami neexistuje žiaden záväzkový vzťah vedúci pre potreby ustálenia povahy sporu k záveru, že ide o spor obchodnoprávny. Predmetný návrh/žaloba teda nepredstavuje obchodnoprávny spor (§ 22 CSP), na prejednanie ktorého by bol kauzálny príslušný Mestský súd Košice (§ 22 písm. b) CSP).

20. Z vyššie uvedeného je potrebné konštatovať občianskoprávny charakter sporu a na určenie vecne a miestne príslušného súdu na konanie a rozhodnutie v spore aplikovať § 12 až § 15 CSP, v zmysle ktorých a s prihliadnutím na adresu sídla žalovaného, je v danom spore vecne a miestne príslušným Okresný súd Rožňava, ktorý prioritne bude riešiť spôsobilosť sporu byť prejednávaný pred súdmi Slovenskej republiky čo do ich právomoci a medzinárodnej príslušnosti.

21. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Košice s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, keď podľa CSP je na konanie v danom spore príslušný Okresný súd Rožňava.

22. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.